

Morot utan piska- effektivitetspremie ESO- rapport 2020

**Annika Wallenskog
Chefsekonom SKR**

Beskrivningen av vad som påverkar effektiviteten

- Inte en enkel uppgift att hitta ett sådant system!
- Svårt att mäta och jämföra produktivitet, ännu svårare med effektivitet. Särskilt på lång sikt.
- Utjämningsystemet – påverkar, åtminstone inte på kort sikt, incitamenteten att vara effektiva
- De riktade statsbidragen bidrar till ineffektivitet. Bättre med långsiktiga mål och uppföljning. Vad har exempelvis regelverks- och ökad lagstiftning inneburit.
- Effektivitet är konjunktur- och strukturberoende – (åtminstone intäktsberoende). Vid svårare tider ökar effektiviteten automatiskt – även med en ökning av invånare i olika åldersgrupper.

Beskrivningen: Att vissa kommuner har högre kostnader än andra kan bero på:

- intern styrning – höga kostnader internränta mm.
- att vissa kommuner får höga intäkter till följd av strukturkostnadssystemet eller fastighetsavgifter. Dvs – ”har högre utrymme”.
- att kommunerna har skatteväxlat olika och med olika gränssnitt
- att vissa lokala förutsättningar som inte fångats upp i utjämningsystemet
- en annan bedömning om vad som är effektivt på lång sikt (ex.vis förebyggande arbete)
- skillnader i ambitionsnivå

Att kommuner med mycket köp av verksamhet är ”effektiva” kan bero på andra faktorer.

Modellen:

- Ingen övertygande argumentation – det måste finnas legitimitet i ett sådant system.
- Man kan påverka kostnadsnivån i redovisningen
- Ett krångligt system, men låg transparent.
- DEA-analyser– svåra att förstå.
- Det handlar inte om att kommuner saknar incitament för att vara effektiva. Frågan är mera "hur" de åstadkommer effektivitet.
- Kommunernas kostnadsnivåer kan bero på annat, varför det kan bli "orättvist" med en effektivitetspremie.

- Det finns inga kvalitetsindikatorer i förskolan, skola och IFO mm. Kommuner kan ha "långsiktigare" planering.
- Det lönar sig inte att spara på LSS, (detta har inte utretts under hela 2010-talet)
- Skattesatserna närmar sig inte varandra när vi får förändringar i utjämningen.
- Om premien går enbart till de effektivaste kommunerna - mer per kommun. Om man vill skapa incitament ska man inte ge bara till de mest effektiva, de "behöver inte heller pengarna". Premien måste gå ut brett, men då blir det låga belopp.
- Vad blir effektivitetseffekten för de kommuner som får bidraget?
- 1 mdr per år. Jämföra med kommunakuten 250 mkr per år.